

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ HALK SAĞLIĞI ANABİLİM DALI TOPLUM İÇİN BİLGİLENDİRME DİZİSİ (2024/2025-74)

19 AĞUSTOS DÜNYA İNSANI YARDIM GÜNÜ (2025)

İnsani yardım, sel, kıtlık veya çatışma gibi krizler sırasında ve sonrasında hayat kurtarmak ve yaralarını hafifletmek için tasarlanmış bir yardım biçimidir. Yardım, etkilenen nüfusun acil ihtiyaçlarını karşılamak ve uzun vadeli iyileşme ve kalkınma için temel oluşturmak açısından önemlidir.¹

Birleşmiş Milletler'in amaçlarından biri, ekonomik, sosyal, kültürel veya insani nitelikteki uluslararası sorunların çözümünde uluslararası iş birliğini sağlamaktır. Kuruluş uluslararası toplum tarafından, ulusal makamların tek başına yardım kapasitesini aştığı bölgelerde doğa ve insan kaynaklı afetler nedeniyle ortaya çıkan acil durumlara yönelik insani yardımların eşgüdümünü sağlamak için görevli bir kuruluştur. Birleşmiş Milletler'e bağlı kuruluşlardan Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP), Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği (UNHCR), Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu (UNICEF), Dünya Gıda Programı (WFP) ve Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu (UNFPA), yardımların ulaştırılmasında başlıca rollere sahiptir. Dünya Sağlık Örgütü (WHO), insani sağlık acil durumlarına müdahaleyi koordine etmektedir.²

2025 yılında 300,2 milyon insan insani yardıma ihtiyaç duymaktadır. Birleşmiş Milletler ve kuruluşları bu sayının 181,2 milyon kısmına ulaşmayı planlamaktadır.³ Bu görevin yerine getirilebilmesinde kritik rol insani yardım görevlilerine aittir. Bu sebeple insani yardım görevlilerinin işlerini yapabilmelerinin ve güvenliklerinin sağlanması bütün devletlerin ortak sorumluluğudur.

Dünya İnsani Yardım Günü, çalışmaları sırasında hayatını kaybeden ve yaralanan insani yardım çalışanlarını anmak ve en çok ihtiyaç duyan insanlara hayat kurtarıcı destek ve koruma sağlamaya devam eden tüm yardım ve sağlık çalışanlarını onurlandırmak amacıyla her yıl etkinlik yapılmaktadır. 19 Ağustos 2003'te Irak'ın başkenti Bağdat'ta bulunan bir otele düzenlenen bombalı saldırıda, aralarında Birleşmiş Milletler (BM) Genel Sekreteri'nin Irak Özel Temsilcisinin de bulunduğu 22 insani yardım çalışanı hayatını kaybetmiştir. Bundan beş yıl sonra, Birleşmiş Milletler Genel Kurulu 19 Ağustos'u Dünya İnsani Yardım Günü (WHD) olarak ilan etmiştir. Bu gün, insani yardım çalışmalarının önemini, etkinliğini ve olumlu etkisini vurgulamaktadır.⁴

Dünyada her yıl onlarca insani yardım görevlisi hayatını kaybetmektedir. 2024 yılında 380'den fazla insani yardım çalışanı hayatını kaybetmiştir. Yüzlerce insani yardım görevlisi yaralanmış, kaçırılmış veya gözaltına alınmıştır.⁵ İnsani yardım çalışanları için şimdiye kadarki en ölümcül yıl 2024 olmuştur. 281 yardım çalışanı hayatını kaybetmiştir. Bu kişilerin %63'ü İsrail tarafından Filistin toprağı olan Gazze'de öldürülmüştür.⁶

Dünya İnsani Yardım Günü her yıl belirli bir temaya odaklanarak, krizlerden etkilenen insanların hayatta kalması, refahı ve onuru ile ilgili yardım çalışanlarının emniyeti ve güvenliği için savunuculuk yapmak üzere insani yardım sistemindeki ortakları bir araya getirmektedir.

¹ [İnternet] <https://www.rescue.org/eu/article/what-humanitarian-aid-and-why-it-important> Erişim:13.08.2025

² [İnternet] <https://www.un.org/en/our-work/deliver-humanitarian-aid%202025> Erişim:13.08.2025

³ [İnternet] <https://humanitarianaction.info/> Erişim:13.08.2025

⁴ [İnternet] <https://unhabitat.org/events/world-humanitarian-day-0#:~:text=World%20Humanitarian%20Day%20is%20commemorated,to%20people%20most%20in%20need.> Erişim:14.08.2025

⁵ [İnternet] <https://www.un.org/en/observances/humanitarian-day> Erişim:14.08.2025

⁶ [İnternet] <https://docs.un.org/en/S/2025/271> Erişim:14.08.2025